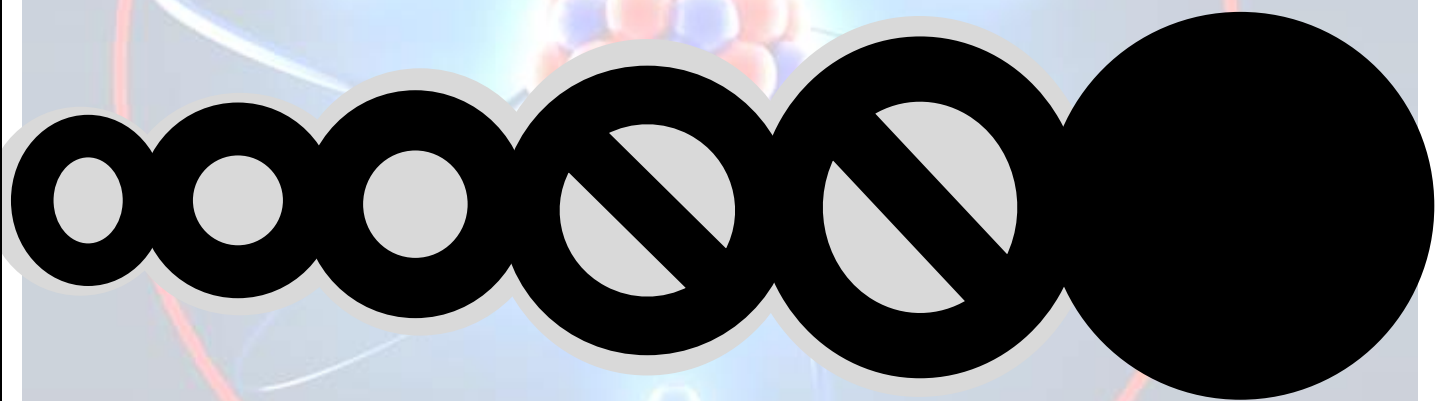

අකාමනික රසායනය

d Block

SASINTHA MADUSHAN (BSc.Sp)
0712470326

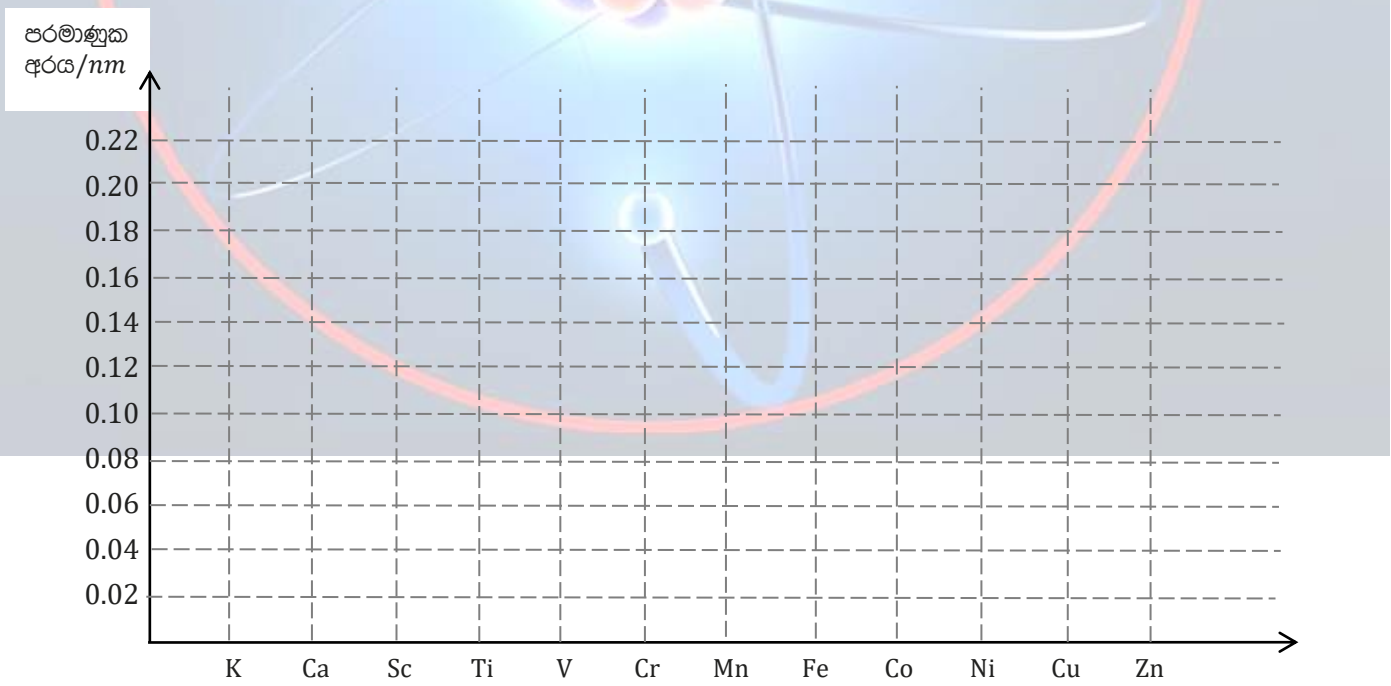
d ගොනුවේ මූලද්‍රව්‍ය වල ගුණ හා ආවර්තයක් ඔස්සේ ඒවායේ විචලනය

Sc සිට Zn දක්වා මූලද්‍රව්‍යවල ලෝහක අරය, විද්‍යුත් ඝණතාව හා අයනීකරණ ශක්තිවල විචලනය

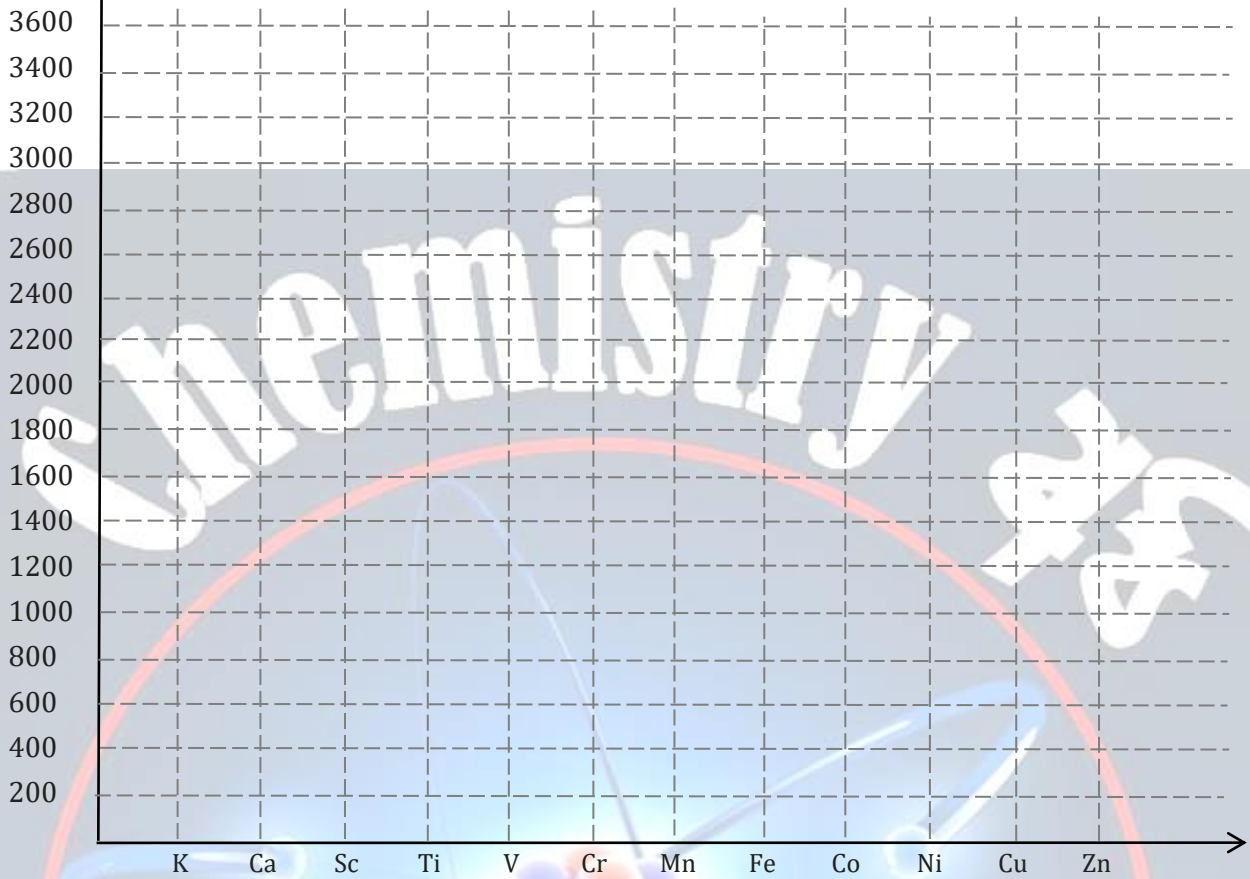
මූලද්‍රව්‍යය	Sc	Ti	V	Cr	Mn	Fe	Co	Ni	Cu	Zn
ලෝහක (පරමාණුක) අරය /nm	0.16	0.15	0.14	0.13	0.14	0.13	0.13	0.13	0.13	0.13
විද්‍යුත් ඝණතාව(ගෝලීය පරමාණය)	1.2	1.3	1.45	1.55	1.6	1.65	1.7	1.75	1.75	1.6
පළමු අයනීකරණ ශක්තිය / $kJ mol^{-1}$	+630	+660	+650	+650	+720	+760	+760	+740	+750	+910
දෙ වන අයනීකරණ ශක්තිය / $kJ mol^{-1}$	+1240	+1310	+1410	+1590	+1510	+1560	+1640	+1750	+1960	+1700
තෙ වන අයනීකරණ ශක්තිය / $kJ mol^{-1}$	+2390	+2650	+2870	+2990	+3260	+2960	+3230	+3390	+3560	+3800

K සිට Zn දක්වා මූලද්‍රව්‍යවල භෞතික ගුණ විචලනය

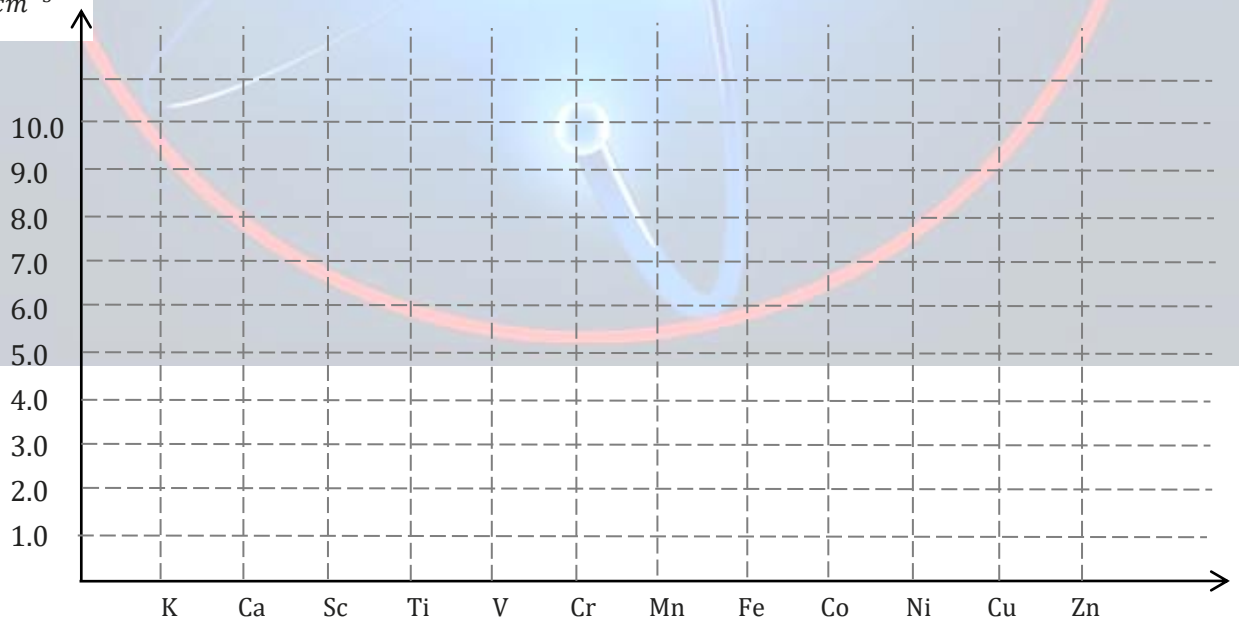
මූලද්‍රව්‍යය	K	Ca	Sc	Ti	V	Cr	Mn	Fe	Co	Ni	Cu	Zn
පරමාණුක අරය /nm	0.24	0.2	0.16	0.15	0.14	0.13	0.14	0.13	0.13	0.13	0.13	0.13
ද්‍රව්‍යමය / $^{\circ}C$	64	850	1540	1680	1900	1890	1240	1540	1500	1450	1080	420
තාපාංකය / $^{\circ}C$	770	1490	2730	3260	3400	2480	2100	3000	2900	2730	2600	910
ඝනත්වය/ $g cm^{-3}$	0.86	1.54	3.0	4.5	6.1	7.2	7.4	7.9	8.9	8.9	8.9	7.1
අයනීක අරය /nm												
M^{+}	0.130											
M^{2+}		0.094		0.090	0.088	0.084	0.080	0.076	0.074	0.072	0.070	0.074
M^{3+}			0.081	0.76	0.074	0.069	0.066	0.064	0.063	0.062		

තාපාංකය
 උච්චාංකය /°C

ඝනත්වය
 /g cm⁻³

දෙන ලද දත්ත අනුව d මූලද්‍රව්‍ය වල ඝනත්වය s මූලද්‍රව්‍ය වලට සාපේක්ෂව ඉහළ අගය ගනී. එබැවින් සියලු d මූලද්‍රව්‍ය බර ලෝහ වශයෙන් සලකනු ලැබේ.

d ගොනුවේ මූලද්‍රව්‍යය වල පොදු ලක්ෂණ

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....

සුලබ ඔක්සයිඩ	<i>Sc</i>	<i>Ti</i>	<i>V</i>	<i>Cr</i>	<i>Mn</i>	<i>Fe</i>	<i>Co</i>	<i>Ni</i>	<i>Cu</i>	<i>Zn</i>
	Sc_2O_3	Ti_2O_3	V_2O_3	Cr_2O_3	MnO	FeO	CoO	NiO	Cu_2O	ZnO
		TiO_2	V_2O_5	CrO_3	MnO_2	Fe_2O_3	Co_2O_3		CuO	
				Mn_2O_7						
සුලබ ක්ලෝරයිඩ	$ScCl_3$	$TiCl_3$	VCl_3	$CrCl_2$	$MnCl_2$	$FeCl_2$	$CoCl_2$	$NiCl_2$	$CuCl$	$ZnCl_2$
		$TiCl_4$		$CrCl_3$	$MnCl_3$	$FeCl_3$			$CuCl_2$	

Sc සිට Zn දක්වා මූලද්‍රව්‍යවල ඔක්සිකරණ අංක (සුලබ ඔක්සිකරණ අංක තද කළ අකුරින් දක්වා ඇත.)

සංයෝගවල දී පෙන්නුම් කරන ඔක්සිකරණ අංක	<i>Sc</i>	<i>Ti</i>	<i>V</i>	<i>Cr</i>	<i>Mn</i>	<i>Fe</i>	<i>Co</i>	<i>Ni</i>	<i>Cu</i>	<i>Zn</i>
				(+I)					+I	
		+II	+II	+II	+II	+II	+II	+II	+II	+II
	+III	+III	+III	+III	+III	+III	+III	+III	+III	

		+IV	+IV	+IV	+IV	+IV	+IV	+IV		
			+V	+V	+V	+V	+V			
				+VI	+VI	+VI				
					+VII					

d ගොනුවේ මූලද්‍රව්‍ය හා ඒවායේ සංයෝග කර්මාන්තවල දී උත්ප්‍රේරක ලෙස යොදා ගන්නා අවස්ථා

d ගොනුවේ මූලද්‍රව්‍යය	උත්ප්‍රේරක ලෙස යොදන ද්‍රව්‍ය	උත්ප්‍රේරණය කෙරෙන ප්‍රතික්‍රියාව
<i>Ti</i>	<i>TiCl₃/Al₂(C₂H₅)₆</i>	
<i>V</i>	<i>V₂O₅ හෝ වැනේඩේට් (VO₃⁻)</i>	
<i>Fe</i>	<i>Fe හෝ Fe₂O₃</i>	
<i>Ni</i>	<i>Ni</i>	
<i>Cu</i>	<i>CuCl CuBr CuCN</i>	
<i>Pt</i>	<i>Pt</i>	

වැනේඩියම්, ක්‍රෝමියම් හා මැන්ගනීස් වල ඔක්සයිඩවල ආම්ලික/භාස්මික/උභයගුණී ස්වභාවය

මැන්ගනීස් වල ඔක්සයිඩ

ඔක්සයිඩය	ඔක්සිකරණ අංකය	ඔක්සයිඩයේ ස්වභාවය
<i>MnO</i>	<i>+II</i>	
<i>Mn₂O₃</i>	<i>+III</i>	
<i>MnO₂</i>	<i>+IV</i>	
<i>MnO₃</i>	<i>+VI</i>	

Mn_2O_7	+VII	
-----------	------	--

ක්‍රෝමියම් වල ඔක්සයිඩ

ඔක්සයිඩය	ඔක්සිකරණ අංකය	ඔක්සයිඩයේ ස්වභාවය
CrO	+II	
Cr_2O_3	+III	
CrO_2	+IV	
CrO_3	+VI	

වැනේඩියම් වල ඔක්සයිඩ

ඔක්සයිඩය	ඔක්සිකරණ අංකය	ඔක්සයිඩයේ ස්වභාවය
VO	+II	
V_2O_3	+III	
VO_2	+IV	
V_2O_5	+V	

d ගොණුවේ මූලද්‍රව්‍ය සංගත සංකීර්ණ සෑදීම

සංගත සංකීර්ණ

ලෝහ පරමාණුවකට හෝ ධන අයනකට සාණ අයන හෝ ධන අයන හෝ උදාසීන කාණ්ඩ කිහිපයක් දායක බන්ධන ආකාරයෙන් බැඳී සංගත සංකීර්ණ සෑදේ

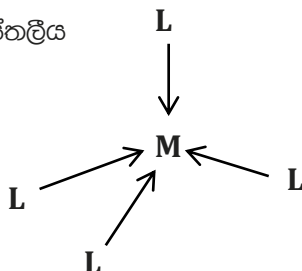
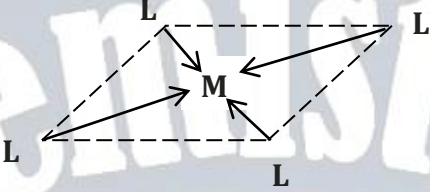
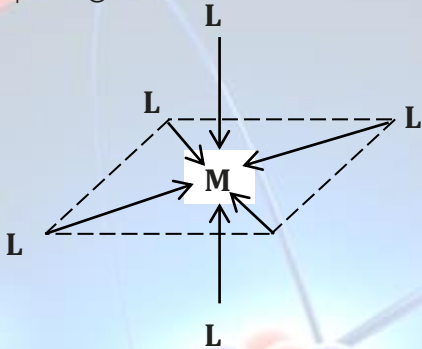
ලිගන්ඩ

එසේ බැඳෙන සාණ අයන හෝ ධන අයන හෝ උදාසීන කාණ්ඩ ලිගන්ඩ/බන්ධ ලෙස හඳුන්වයි

උදාසීන ලිගන්ඩ	සාණ ලිගන්ඩ
H_2O – aqua	F^- – florido / Cl^- – chlorido / Br^- – bromido / I^- – iodido
NH_3 – ammine	CN^- – cynido
CO – carbonyl	NO_2^- – nitrito
NO – nitrosyl	OH^- – hydroxido
ධන ලිගන්ඩ	SCN^- – thiocynato
NO^+ – nitrosonium	H^- – hydrido
NO_2^+ – nitronium	O^{2-} – oxido
H_3O^+ – hydronium	O_2^{2-} – peroxido

සාමාන්‍යයෙන් සාදන සංගත සංකීර්ණ ප්‍රධාන ජ්‍යාමිතික හැඩ හතරකින් යුක්ත වේ.

සංගත අංකය	ජ්‍යාමිතික හැඩය	උදාහරණ
2	රේඛීය $L \longrightarrow M \longleftarrow L$	

4	චතුස්තලය 	
4	තලීය චතුරස්‍රාකාර 	
6	අශ්ඨතලය 	

උදාහරණ කිහිපයක්,

(a) $[Cr(H_2O)_6]Cl_3$ නිල් ලුම්

(b) $[Cr(H_2O)_5Cl]Cl_2$ කහ කොළ

(c) $[Cr(H_2O)_4Cl_2]Cl$ කොළ

(a)	(b)	(c)
-----	-----	-----

(a)
 $[Co(NH_3)_6]^{2+}$
 දුඹුරු

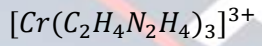
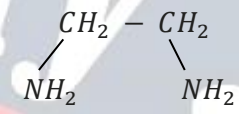
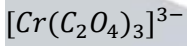
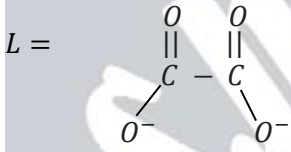
(b)
 $[Co(H_2O)_6]^{2+}$
 රෝස

(c)
 $[CoCl_4]^{2-}$
 නිල්

(a)	(b)	(c)
-----	-----	-----

වකසර යුගල් දෙකක් ඇති ලිගන්ඩ්

වර්ණවත් සංයෝග නිපදවීම

d ගොනුවේ මූලද්‍රව්‍යවලින් නිපදවෙන ආන්තරික අයන සතුව අර්ධ වශයෙන් පිරුණු *d* කාක්ෂික පවතී. මෙම අයන මඟින් සුදු ආලෝකයට අයත් තෝරා ගත් තරංග ආයාම අවශෝෂණය කර උත්තේජිත අවස්ථාවට පත් වී අනුසූරක වර්ණ පෙන්වයි.

***d* ගොනුවේ අයන ජලීය ද්‍රාවණයේදී වර්ණ**

ජලීය අයන	වර්ණ
$[Sc(H_2O)_6]^{3+}$	අවර්ණ
$[Ti(H_2O)_6]^{3+}$	දම්
$[Ti(H_2O)_6]^{4+}$	අවර්ණ
$[V(H_2O)_6]^{2+}$	දම්
$[V(H_2O)_6]^{3+}$	කොළ
$[Cr(H_2O)_6]^{3+}$	නිල් දම්
$[Mn(H_2O)_6]^{2+}$	ලා රෝස
$[Mn(H_2O)_6]^{3+}$	දම්
$[Fe(H_2O)_6]^{2+}$	ලා කොළ
$[Fe(H_2O)_6]^{3+}$	දුඹුරු කහ
$[Co(H_2O)_6]^{2+}$	රෝස
$[Ni(H_2O)_6]^{2+}$	කොළ

විදුලිම ඉලෙක්ට්‍රෝන ගණන	ජලීය ලෝහ අයන	වර්ණ
0	$Ti^{4+}, Sc^{3+}, Zn^{2+}, Cu^+$	අවර්ණ
1	Cu^{2+}, V^{4+}	නිල්
2	Ni^{2+}, V^{3+}	කොළ
3	Co^{2+}	රෝස
3	Cr^{3+}	කොළ
4	Fe^{2+}	කොළ
4	Cr^{2+}	නිල් දම්
5	Mn^{2+}	ලා රෝස
5	Fe^{3+}	දුඹුරු කහ

$[Cu(H_2O)_6]^+$	අවර්ණ
$[Cu(H_2O)_6]^{2+}$	නිල්
$[Zn(H_2O)_6]^{2+}$	අවර්ණ

ලිගන් සමඟ සාදන සංකීර්ණ

ලිගන් පද්ධතිය	මධ්‍ය ලෝහ අයනය					
	Cr^{3+}	Mn^{2+}	Fe^{3+}	Co^{2+}	Ni^{2+}	Cu^{2+}
H_2O	$[Cr(H_2O)_6]^{3+}$ නිල්-දම්	$[Mn(H_2O)_6]^{2+}$ ලා රෝස	$[Fe(H_2O)_6]^{3+}$ කහ දුඹුරු	$[Co(H_2O)_6]^{2+}$ රෝස	$[Ni(H_2O)_6]^{2+}$ කොළ	$[Cu(H_2O)_6]^{2+}$ ලා නිල්
NH_3	$[Cr(NH_3)_6]^{3+}$ කහ දුටු NH_3 වල දී සාදයි	සංකීර්ණ අයන නොසාදයි. ඒ වෙනුවට හයිඩ්රොක්සයිඩ් සාදයි	සංකීර්ණ අයන නොසාදයි. ඒ වෙනුවට හයිඩ්රොක්සයිඩ් සාදයි	$[Co(NH_3)_6]^{2+}$ කහ දුඹුරු	$[Ni(NH_3)_6]^{2+}$ නිල්	$[Cu(NH_3)_4]^{2+}$ නිල්
Cl^-	$[CrCl_4]^-$ නිල්-දම්	$[MnCl_4]^{2-}$ කොළ පැහැති කහ	$[FeCl_4]^-$ කහ	$[CoCl_4]^{2-}$ නිල්	$[NiCl_4]^{2-}$ කහ	$[CuCl_4]^{2-}$ කහ
CN^-			$[Fe(CN)_6]^{3-}$ දුඹුරු		$[Ni(CN)_4]^{2-}$ කහ රතු	

හයිඩ්රොක්සයිඩ් හා ඒවායේ ගුණ

කැටායනය	අවක්ෂේපය	$NaOH_{(aq)}$ සමඟ ප්‍රතික්‍රියාව	$NH_3_{(aq)}$ සමඟ ප්‍රතික්‍රියාව
$Cr^{3+}_{(aq)}$ කොළ	$Cr(OH)_3$ කිලිටි කොළ	$[Cr(OH)_6]^{3-}_{(aq)}$ කොළ	_____
$Mn^{2+}_{(aq)}$ ලා රෝස	$Mn(OH)_2$ කහ සුදු	_____	_____
$Fe^{2+}_{(aq)}$ ලා කොළ	$Fe(OH)_2$ කොළ	_____	_____
$Fe^{3+}_{(aq)}$ දුඹුරු කහ	$Fe(OH)_3$ දුඹුරු කහ	_____	_____
$Co^{2+}_{(aq)}$ රෝස	$Co(OH)_2$ රෝස	_____	$[Co(NH_3)_6]^{2+}_{(aq)}$ දුඹුරු කහ
$Ni^{2+}_{(aq)}$ කොළ	$Ni(OH)_2$ කොළ	_____	$[Ni(NH_3)_6]^{2+}_{(aq)}$ තද නිල්
$Cu^{2+}_{(aq)}$ නිල්	$Cu(OH)_2$ නිල්	_____	$[Cu(NH_3)_4]^{2+}_{(aq)}$ තද නිල්
$Zn^{2+}_{(aq)}$ අවර්ණ	$Zn(OH)_2$ සුදු	$[Zn(OH)_4]^{2-}_{(aq)}$ අවර්ණ	$[Zn(NH_3)_4]^{2+}_{(aq)}$ අවර්ණ

$NaOH_{(aq)}$ සමඟ ප්‍රතික්‍රියාව

.....

.....

.....

$NH_3_{(aq)}$ සමඟ ප්‍රතික්‍රියාව

.....

.....

.....

Chemistry

සංකීර්ණ සංයෝගවල IUPAC නාමකරණය

සංකීර්ණ සංයෝග නාමකරණය ප්‍රධාන කොටස් දෙකක් යටතේ සාකච්ඡා කරයි

- I. කැටායන සරල වන අතර ඇනායන සංකීර්ණ වන සංයෝග.
- II. කැටායන සංකීර්ණ වන අතර ඇනායන සරල වන සංයෝග.

IUPAC නාමකරණය

- I. කැටායනය පළමුවත්, ඇනායනය ඊට පසුවත්, නම් කරනු ලැබේ. කැටායනයේ නම හා ඇනායනයේ නම අතර හිඳසක් තැබිය යුතුය.
- II. සංයෝගයේ අඩංගු සංකීර්ණ අයන කොටස හඳුනා ගැනීම වැදගත්ම පියවර වේ. මෙම සංකීර්ණ කොටස ධන ආරෝපිත හෝ සෘණ ආරෝපිත හෝ විය හැකිය.

සංකීර්ණ සංයෝග කොටසේ නාමය ලිවීම

- III. සංකීර්ණ කොටසට සම්බන්ධ ලිගන් ද, සෘණ ආරෝපිත හෝ උදාසීන හෝ කලාතුරෙකින් ධන ආරෝපිත හෝ විය හැකිය. ලිගනයේ ආරෝපණය අනුව භාවිත නාමය වෙනස් වේ.
උදාසීන ලිගන් (බන්ධ) නාමය ලියන විට එම පදයට විශේෂිත අවසන් ප්‍රත්‍යයක් නො යෙදේ.

- a. උදාසීන ලිගන් සඳහා විශේෂිත නම් ඇත.

H_2O – aqua

NH_3 – ammine

CO – carbonyl

NO – nitrosyl

- b. සෘණ ආරෝපිත බන්ධවල ඉංග්‍රීසි නාම 'O' ප්‍රත්‍යයෙන් අවසන් වේ.

F^- – fluoro / Cl^- – chloro / Br^- – bromo / I^- – iodo

CN^- – cyano

NO_2^- – nitrito

OH^- – hydroxido

SCN^- – thiocynato

H^- – hydrido

O^{2-} – oxido

O_2^{2-} – peroxido

- c. ධන ආරෝපිත බන්ධ කාණ්ඩවල ඉංග්‍රීසි නමෙහි අගට 'ium' යන ප්‍රත්‍යය එකතු කරනු ලැබේ.

- NO^+ – nitrosonium
- NO_2^+ – nitronium
- H_3O^+ – hydronium
- $N^+H_3 - NH_2$ – hydrazinium

IV. එකම වර්ගයකට අයත් බන්ධ එකකට වඩා වැඩි ගණනක් මධ්‍ය ලෝහ පරමාණුව වටා ඇති අවස්ථා වල එම බන්ධ සංඛ්‍යාව පෙන්නුම් කිරීම සඳහා බන්ධයේ නමට පෙර, බන්ධ සංඛ්‍යාවට අදාළ නාමය පෙර ඇඳුමක් (*prefix*) ලෙස යොදනු ලැබේ.

2 – ඩයි (<i>di</i>)	Ex: $[M(X)_2(Y)_4]$ di tetra
3 – ට්‍රයි (<i>tri</i>)	
4 – ටෙට්‍රා (<i>tetra</i>)	
5 – පෙන්ටා (<i>penta</i>)	
6 – හෙක්සා (<i>hexa</i>)	

V. සංකීර්ණ අයනයට බන්ධ වර්ග කිහිපයක් සම්බන්ධ වී ඇති අවස්ථා වල ඒවායේ නාම ඉංග්‍රීසි හෝඩියේ අකාරාදී පිළිවෙළ (*alphabetical order*) අනුව සඳහන් කළ යුතු ය. ලිගන් නාමවල ඉංග්‍රීසි හෝඩියේ අකාරාදී පිළිවෙළ සැලකීමේ දී ලිගන් ගණන දැක්වීමට යොදන පෙර ඇඳුම් පදයේ අක්ෂර සැලකිල්ලට නොගැනේ. ලිගන් නාම අතර හිස් තැන් තබනු නොලැබේ.

VI. සංකීර්ණ අයනය නම් කිරීමේ දී පළමුව බන්ධ කාණ්ඩ ද, දෙවනුව ලෝහය ද, නම් කරනු ලැබේ. ලෝහ පරමාණුවේ ඔක්සිකරණ අංකය ලෝහ නාමය අවසානයේ රෝම කැපිටල් අංක යොදා සරල වරහන් තුළ දැක්වනු ලැබේ. එසේම නම ලිවීමේදී එම වචන අතර ඉඩ නොතැබීමට වග බලා ගත යුතුය.

VII. සංකීර්ණය ධන ලෙස ආරෝපිත හෝ සෘණ ලෙස ආරෝපිත හෝ උදාසීන හෝ විය හැකිය. ඒ අනුව යෙදෙන නාමය ද වෙනස් වේ.

- a. සංකීර්ණ කොටස ධන ලෙස ආරෝපිත හෝ උදාසීන හෝ වන අවස්ථාවල දී එහි අඩංගු ලෝහයේ නාමයෙන් නම අවසන් කෙරේ
- b. සංකීර්ණ අයන කොටස සෘණ ආරෝපණයක් ගන්නා අවස්ථාවල දී එහි අඩංගු ලෝහයේ නම අගට 'ate' යන ප්‍රත්‍යය එකතු කරනු ලැබේ.

ලෝහය	සංකීර්ණ කොටස ධන ආරෝපිත හෝ උදාසීන විට නාමය	සංකීර්ණ කොටස සෘණ ආරෝපිත විට නාමය	ලෝහය	සංකීර්ණ කොටස ධන ආරෝපිත හෝ උදාසීන විට නාමය	සංකීර්ණ කොටස සෘණ ආරෝපිත විට නාමය
<i>Ti</i>	<i>titanium</i>	<i>titanate</i>	<i>Cu</i>	<i>copper</i>	<i>cuperate</i>
<i>V</i>	<i>vanadium</i>	<i>vanadate</i>	<i>Zn</i>	<i>zinc</i>	<i>zincate</i>
<i>Cr</i>	<i>chromium</i>	<i>chromate</i>	<i>Pt</i>	<i>platinum</i>	<i>platinate</i>
<i>Mn</i>	<i>manganise</i>	<i>manganate</i>	<i>Pd</i>	<i>palladium</i>	<i>palladate</i>
<i>Fe</i>	<i>iron</i>	<i>ferrate</i>	<i>Pb</i>	<i>lead</i>	<i>plumbate</i>
<i>Co</i>	<i>cobalt</i>	<i>cobaltate</i>	<i>Sn</i>	<i>tin</i>	<i>stannate</i>
<i>Ni</i>	<i>nickel</i>	<i>nickelate</i>	<i>Ag</i>	<i>silver</i>	<i>argentate</i>

පහත සංයෝග වල IUPAC නාමය ලියන්න.

$[Cr(H_2O)_6]^{3+}$ .....

$[Cu(NH_3)_4]^{2+}$ .....

$[FeCl_4]^-$ .....

$[Ni(CO)_6]$ .....

$[PbCl_4]^-$	.....
$[Co(NH_3)_6]^{2+}$	.....
$[Mn(H_2O)_6]^{3+}$	.....
$[Fe(CN)_3(NH_3)_3]$	.....
$[Cr(OH)_3(H_2O)_3]$	.....
$[Cu(NH_3)_4]Cl_2$	.....
$[Cr(NH_3)_5CO]Cl$	.....
$[CrCl(H_2O)_5]Cl_2$	.....
$[Co(NH_3)_5(NO)(O)]Cl$	.....
$[CoCl_2(NH_3)_4]Cl$	.....
$[CoH(NH_3)_4(NO_2)]NO_3$	.....
$[Fe(SCN)_5H_2O]Br_2$	.....
$K_4[Fe(CN)_6]$	.....
$Na_4[Ni(CN)_4]$	.....
$K_2Fe[Fe(CN)_6]$	.....
$NH_4[Cr(SCN)_4(H_2O)_2]$	.....
$[Zn(CN)_4]^{2-}$	.....
$[NiCl_2(NH_3)_2]$	.....
$[Pt(NH_3)_4][PtCl_4]$	.....

සංකීර්ණ සංයෝගයක නාමය දී ඇති විටෙක දී එහි ව්‍යුහ සූත්‍රය ගොඩනඟා ගන්නා ආකාරය

- I. ධන ආරෝපිත විශේෂය පළමුව ද, ඍණ ආරෝපිත විශේෂය ඊට පසු ව ද, දැක්විය යුතු ය. එම විශේෂ දෙක අතර හිදුසක් නොතැබිය යුතුය.
- II. සෑම විටම සංයෝගයේ ඇති සංකීර්ණ අයන කොටස කොටු වරහනක් තුළ ලිවිය යුතු ය.
- III. සංකීර්ණ අයන කොටසෙහි ව්‍යුහ සූත්‍රය ලිවීමේ දී පළමුව ලෝහය ද, ඊට පසු ලිගන්ද ද ලියා දැක්විය යුතු ය. ලිගන්ද ලිවීමේ දී ඒවායේ ආරෝපණ නොසැලැකේ.
එක් එක් ලිගන්දයේ දායක බන්ධනයට හවුල් වන පරමාණුවේ නාමයෙහි මුල් අකුර ඉංග්‍රීසි හෝඩියේ අකාරාදී පිළිවෙළ අනුව ලිගන් දක්වනු ලැබේ.

Pentacyanonitridosulferrate(II) ion .....

Pentaamminechlorido cobalt(III) ion .....

Potassium pentacyanonitrosulferrate(II) .....

Pentaamminechloridocobalt(III) bromide .....

Tetraaquadichlorochromium(III) chloride .....

Dithiocynatoiron(III) nitrate .....

Triamminetrinitrocobolt(III) .....

Sodium hexafluorocoboltate(III) .....

Sodium tetrafluorooxochromate(IV) .....

Rubidium tetracynonickelate(III) .....

Pentaamminechlorocobolt(III) ion .....

Hexacarbonylchromium(0) .....

Chemistry 化学

